

Obs. Motiveringarna har översatts endast med maskinöversättning.

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ändring av lagar om utkomstskydd för arbetslösa, om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt om lönegaranti

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om ordnande av arbetskraftsservice, lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna, lönegarantilagen, lagen om lönegaranti för sjömän samt lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.

De ändringar som föreslås i lagarna kan anses vara ringa. Genom ändringarna korrigeras, preciseras och tydliggörs vissa bestämmelser i de nämnda lagarna utifrån iakttagelser som gjorts i samband med tillämpningen av dem.

Ovannämnda ringa ändringar gäller giltiga orsaker att inte fullfölja en sysselsättningsplan, arbetslöshetsförmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, definitionen av arbetslös, situationer där jobbsökningsskyldighet inte åläggs, paragrafhänvisningen i bestämmelsen som gäller arbetskraftsutbildning, lämnande av uppgifter till arbets- och näringsbyrån om studier som stöds med arbetslöshetsförmån, behandling av kunduppgifter vid arbets- och näringsbyrån och vid sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, behörighet att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden som gäller alterneringsledighet samt skötseln av vissa uppgifter i anslutning till lönegarantin i landskapet Åland.

Lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen föreslås dessutom bli ändrad så att arbets- och näringsbyrån får en mer omfattande behörighet än för närvarande att vid behov ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmån för en arbetssökande som är kund hos kommunen. Genom denna ändring strävar man efter att behandlingen av en arbetssökandes ärende om utkomstskydd för arbetslösa ska bli smidigare och snabbare.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024. De ändringar som föreslås i lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän föreslås dock träda i kraft den 1 januari 2025.

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012), lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023), lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009), lönegarantilagen (866/1998), lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) samt lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) finns flera behov av ändringar för att korrigera, förtydliga och precisera lagstiftningen.

I fråga om de ändringar som föreslås i lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän har ett skriftligt utlåtande begärts separat av Ålands landskapsregering, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet AMS samt av de instanser som är representerade i delegationen för lönegarantiärenden och delegationen för sjömansärenden. Remisstiden har varit kortare än vanligt på grund av att förslagen inkluderats i den proposition som redan varit på remiss samt på grund av att förslagen är av teknisk natur och obetydliga.

2 Målsättning

Syftet med de föreslagna ändringarna är att förtydliga och precisera lagstiftningen om utkomstskyddet för arbetslösa och offentlig arbetskraftsservice och att korrigera fel och brister som upptäckts i lagstiftningen.

3 Nuläge och de viktigaste förslagen

3.5 och 3.6 Lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän

Enligt den första meningen i 10 § 1 mom. i lönegarantilagen ska ansökan om lönegaranti lämnas till arbets- och näringsbyrån eller närings-, trafik- och miljöcentralen. Momentet har ändrats genom lag 395/2023 så att lönegarantiansökan från och med den 1 januari 2025 ska lämnas till utvecklings- och förvaltningscentret eller till den myndighet vid kommunen eller samkommunen som ansvarar för att ordna offentlig arbetskraftsservice. I 9 § 1 mom. i lagen om lönegaranti för sjömän finns en bestämmelse som motsvarar lönegarantilagen om inlämnande av ansökan om lönegaranti och i paragrafen har också gjorts en motsvarande ändring som träder i kraft den 1 januari 2025 (396/2023).

De ovan nämnda ändringarna hänför sig till överföringen av ansvaret för att ordna offentlig arbetskraftsservice till kommunerna. Samtidigt har uppgifterna avseende verkställighet av lönegaranti överförts till utvecklings- och förvaltningscentret från och med den 1 januari 2025 (lagen om ändring av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna 382/2023).

Lönegarantiärenden hör enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till rikets lagstiftningsbehörighet. I 32 § i självstyrelselagen föreskrivs det om ett system enligt vilket uppgifter som hör till riksförvaltningen med landskapsregeringens samtycke kan överföras på en landskapsmyndighet för viss tid eller tills vidare genom en så kallad överenskommelseförordning.

I fråga om skötseln av lönegarantiärenden i landskapet Åland gäller republikens presidents förordning (346/2006). Enligt förordningen sköts arbetskraftsbyråns (nuvarande arbets- och näringsbyrå) uppgifter enligt lönegarantilagstiftningen i landskapet Åland av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Detta innebär att Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet kan ta emot lönegarantiansökningar i landskapet Åland.

I samband med de ovan beskrivna ändringarna av lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän har det inte avgjorts vilken myndighet som tar emot ansökningar om lönegaranti i landskapet Åland. Denna uppgift kan inte genom rikslag direkt åläggas en myndighet i landskapet Åland. För att nuläget ska kunna bevaras förutsätts det att det föreskrivs att mottagandet av ansökningar i landskapet Åland ska skötas av en statlig myndighet i stället för av kommunerna.

Av dessa orsaker föreslås det att 10 § 1 mom. i lönegarantilagen och 9 § 1 mom. i lagen om lönegaranti för sjömän, som träder i kraft den 1 januari 2025, ändras. Till momenten fogas en bestämmelse enligt vilken lönegarantiansökan i landskapet Åland ska lämnas till utvecklings- och förvaltningscentret.

För att nuläget ska kunna bevaras förutsätts det dessutom att man med landskapet Åland kommer överens om att de uppgifter som i landskapet Åland hör till utvecklings- och förvaltningscentret liksom för närvarande ska skötas av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Det avtalas om saken och republikens presidents förordning i anslutning till den bereds separat.

Även i fortsättningen ska Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet inte avgöra lönegarantibeslut, utan riksmyndigheten, dvs. utvecklings- och förvaltningscentret, ska fortfarande ha beslutanderätt i lönegarantiärenden från ingången av 2025.

6 Bestämmelser på lägre nivå än lag

På det sätt som beskrivs ovan bereds dessutom i samarbete med Ålands landskapsregering republikens presidents förordning om skötseln av lönegarantiärenden i landskapet Åland samt upphävs den gällande överenskommelseförordningen.

7 Ikraftträdande

--- I fråga om ändringarna i lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän föreslås det att lagarna träder i kraft den 1 januari 2025.

Lag

om ändring av 10 § i lönegarantilagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lönegarantilagen (866/1998) 10 § 1 mom., sådant det lyder i lag 395/2023, som följer:

10 §

Ansökan och sökande

Ansökan ska inlämnas till utvecklings- och förvaltningscentret eller till den myndighet vid kommunen eller samkommunen som ansvarar för att ordna offentlig arbetskraftsservice. I landskapet Åland ska ansökan dock inlämnas till utvecklings- och förvaltningscentret. En lönegarantiansökan som gäller arbete utomlands kan utomlands också inlämnas till en finsk beskickning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 9 § i lagen om lönegaranti för sjömän

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) 9 § 1 mom., sådant det lyder i lag 396/2023, som följer:

9 §

Ansökan och sökande

Ansökan ska inlämnas till utvecklings- och förvaltningscentret eller till den myndighet vid kommunen eller samkommunen som ansvarar för att ordna offentlig arbetskraftsservice. I landskapet Åland ska ansökan dock inlämnas till utvecklings- och förvaltningscentret. En ansökan kan utomlands också inlämnas till en finsk beskickning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

